

مشخصات لایحه

دوره هشتم - سال اول

شماره ثبت:

۲۹۰

شماره چاپ:

۶۲۴

تاریخ چاپ:

نام دفاتر:

مطالعات برنامه و بودجه

مطالعات حقوقی

مطالعات سیاسی

مطالعات اجتماعی

مشخصات گزارش:

شماره مسلسل:

۲۳۰۹۶۷۹

تاریخ انتشار:

۱۳۸۸/۳/۳

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

« لایحه اصلاح موادی از قانون استخدام نیروی انتظامی جمهوری

اسلامی ایران - مصوب - ۱۳۸۲ »

مقدمه

قانون استخدام نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مشتمل بر دویست و سیزده ماده و یکصد و نود و هشت تبصره طبق اصل هشتاد و پنجم (۸۵) قانون اساسی در تاریخ ۱۳۸۲/۱۲/۲۰ به تصویب کمیسیون مشترک اجتماعی، امنیت ملی و سیاست خارجی و برنامه و بودجه رسیده است و برای مدت ده سال به صورت آزمایشی قابل اجرا است.

لایحه مذکور نیز به منظور رفع ابهامات موجود در قانون و نیز تسریع در روند اصلاح آن به منظور همسان سازی با قوانین سایر نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران تقدیم مجلس شورای اسلامی شده است. این لایحه مشتمل بر ۳۹ مورد اصلاح است که غالباً این اصلاحات شکلی و با هدف رفع ابهام در اجرای قانون مذکور پیشنهاد شده است.

سابقه قانونی

۱. قانون نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۹/۴/۲۶ مشتمل بر ۱۱ ماده و ۱۰ تبصره است. در این قانون اهداف، وظایف، مأموریتها و ساختار و تشکیلات نیروی انتظامی آمده است.
۲. قانون مقررات استخدامی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۴/۴/۲۴ مشتمل بر ۲۰۱ ماده و ۱۷۷ تبصره طبق اصل هشتاد و پنجم (۸۵) قانون اساسی برای یک دوره آزمایشی پنج ساله.
۳. قانون استخدام نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۲/۱۲/۲۰.

ارزیابی لایحه

لایحه مزبور عمدتاً بر اساس اصلاحات پیشنهاد شده در بندهای مختلف، بیشتر جنبه ابهام زدایی و شفاف سازی مصادیق، در برخی موارد جنبه تکمیل موارد و مصادیق فراموش شده و در برخی از موارد نیز جنبه اصلاحی و روان سازی و ساده سازی اجرای قانون را دارد.

۱. در ماده (۹) قانون فعلی، کارکنان به سه دسته پایور، پیمانی و وظیفه تقسیم شده اند. ماده (۱۵) مکرر که برای الحاق به قانون پیشنهاد شده، تعریفی از کارکنان خرید خدمت ارائه داده است که در واقع همان مواد (۱۶) و (۲۶) قانون مقررات استخدامی سابق ناجا مصوب ۱۳۷۴ است. در صورت تصویب ماده (۱۵) مکرر، لازم است ماده (۹) نیز اصلاح و یک بند تحت عنوان بند «د- خرید خدمت» به ماده (۹) افزوده شود.
۲. در بند «۱۱» میزان ارشدیت پیش بینی شده در قانون به یک چهارم تقلیل یافته است. هر چند ممکن است دلیل این موضوع محدودیت های مالی برای پرداخت افزایش های ناشی از اعطای ارشدیت باشد اما باید به این نکته توجه کرد که می تواند بر انگیزه کارکنان برای ارتقای سطح علمی خود تأثیر منفی بگذارد.

۳. در بند «۲۳» اصلاحی راجع به تبصره «۸» ماده (۱۲۱)، اصطلاح «جایگاه خدمتی» تعریفی ندارد و مفاد تبصره «۲» ماده (۷۲) و همچنین مواد (۲۰۳) و (۲۰۴) قانون نیز در این مورد کمکی نمی‌کند. لذا لازم است تعریفی از جایگاه خدمتی در قانون ارائه شود، در غیر این صورت پیشنهاد می‌شود تبصره «۸» ماده (۱۲۱) به همان وضعیت فعلی باقی بماند.

۴. در بند «۲۶» اصلاحی راجع به حذف تبصره «۱» ماده (۱۲۴) خاطر نشان می‌سازد، که تبصره مذکور رسیدگی به یک تخلف تحت دو عنوان جرم و تخلف انضباطی به طور هم‌زمان را محکوم کرده است و تأکید دارد در صورت رسیدگی قضایی و محکومیت متخلف رسیدگی انضباطی منتفی خواهد شد. اگرچه به قرار اطلاع هرگز این تبصره جامه عمل نپوشید و رسیدگی‌ها کماکان ادامه یافت، لکن حذف این تبصره تا حدود زیادی با اصول حقوقی مغایر است.

۵. در رابطه با بند «۳۰» اصلاحی راجع به اصلاح ماده (۱۳۰) و تبصره‌های آن باید گفت که تبصره «۳» ماده (۱۳۰) قانون فعلی، بازنشستگی کارمندان را منوط به داشتن حداقل بیست (۲۰) سال خدمت کرده است، حال آنکه در ماده (۱۳۰) پیشنهادی و تبصره‌های آن حداقل سابقه خدمت لازم برای بازنشستگی مغفول مانده است و می‌توان چنین برداشت کرد که فرد در صورت رسیدن به سن ۶۰ سال با هر میزان سابقه می‌تواند بازنشسته شود، مگر آنکه نظر طراحان لایحه بر این باشد که فرد در صورت رسیدن به سن ۶۰ سال بدون توجه به سابقه خدمت بازنشسته شود که در این صورت تعیین حداقل سابقه خدمت لازم برای بازنشستگی به جز آنچه در قانون و لایحه پیشنهادی آمده، مفهوم پیدا نمی‌کند، ضمن اینکه بار مالی آن نیز مغفول می‌ماند.

۶. در بند «۳۱» اصلاحی در سطر دوم ماده (۱۲۵) اصلاحی بهتر است قبل از عبارت «یکونیم سال» کلمه «حداکثر» اضافه شود، زیرا در تبصره یک اصلاحی ذیل ماده مذکور به رتبه‌بندی مناطق عملیاتی اشاره شده است. ضمناً در سطر اول تبصره پیشنهادی ذیل ماده (۱۲۵) کلمات «و ویژه» زائد است و باید حذف شود.

جمع‌بندی و پیشنهاد

همان‌گونه که بیان شد لایحه مذکور با هدف رفع ابهامات موجود در قانون فعلی و همسازسازی با قوانین دیگر نیروهای مسلح ارائه شده است و بررسی موارد پیشنهادی نیز مؤید این مطلب است.

لایحه مذکور در صورت رفع ابهام مربوط به حداقل سابقه لازم برای بازنشستگی موضوع ماده (۱۳۰)، عدم حذف تبصره «۱» ماده (۱۲۴) و اعمال اصلاحات مربوط به ماده (۹)، تبصره «۸» ماده (۱۲۱) و ماده (۱۳۵)، از قابلیت تصویب برخوردار است.